

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
ім. А.С.Макаренка

ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії і методики фізичної культури

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ УКРАЇНИ

*Матеріали VII Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції*

19-20 квітня 2007 року

Суми – 2007

ББК 75.1(4УКР.)я43

УДК 796.011.1/3+613.71 (477)

С 91

Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка

Редакційна колегія:

Сергієнко Л.П.	— доктор педагогічних наук, професор;
Григоренко В.Г.	— доктор педагогічних наук, професор;
Шеремет М.К.	— доктор педагогічних наук, професор;
Косяк В.А.	— доктор філософських наук, професор;
Каплін М.М.	— доктор медичних наук, професор;
Лянной Ю.О.	— кандидат педагогічних наук, професор, директор інституту фізичної культури;
Лоза Т.О.	— кандидат педагогічних наук, професор (науковий редактор);
Лянной М.О.	— кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи, (відповідальний редактор).

Рецензенти:

Лазарев М.Є.	— кандидат педагогічних наук, професор;
Купина В.В.	— доктор медичних наук, доцент.

С 91 Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. — Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2007. -- 628 с.

Збірник складають наукові статті студентів, аспірантів, магістрантів та їх наукових керівників з актуальних проблем теорії, методики й організації спортивної діяльності, оздоровчої, адаптивної та лікувальної фізичної культури, валеології, фізичної реабілітації та рекреації, в яких розглядаються психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання і спорту дітей, підлітків і молоді.

УДК 796.011.1/3+613.71 (477)

ББК 75.1(4УКР.)я43

СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2007

**Дослідження рівня суб'єктивного відчуття
людиною своєї самотності
Стан особистості – шкала самотності (за
методикою Д.Расела, Л.Пепло,
М.Фергюстона)**

Дослідження проведено для вивчення рівня суб'єктивного відчуття людиною своєї самотності за методикою Д.Расела, Л.Пепла, М.Фергюстона. Проведений кореляційний аналіз для визначення взаємозв'язків різних компонентів психодіагностики.

Постановка проблеми. У сучасних умовах психофізична підготовка студентів є обов'язковою в системі навчально-виховного процесу. Разом з тим, аналіз науково-методичної літератури показує, що на сьогодні зустрічаються тільки окремі

дані щодо впливу психофізіологічних та психічних показників на фізичну і розумову працездатність студентів.

Низка фахівців із психофізіології [1,5] вказують на взаємозв'язок не тільки соматичних і функціональних показників, але й психологічної та фізичної підготовленості. Значну кількість досліджень з даного напрямку виконано на основі психофізичної диференціації студентів. Слід відзначити, що в підходах різних авторів до оцінювання психофізичних показників є багато спільного, і разом з тим трапляються розбіжності, що визначаються не стільки теоретичними положеннями, скільки відмінностями мети та завдань методики оцінки психофізичної підготовленості особистості.

Так, психологи [3,5] психофізіологічну підготовленість студентів пов'язують зі спроможністю досягти ними найбільшого підвищення розумової і фізичної підготовленості. Саме у зв'язку з цим мета психологічної підготовки – сформувати психічні якості, які потрібні для досягнення високого рівня успішності, виробити психічну стійкість та готовність до подолання труднощів в екстремальних ситуаціях. Її конкретні задачі такі:

- сприяти вихованню моральних рис особистості;
- розвивати увагу, стійкість та швидкість мобілізації та уміння добре орієнтуватися в різних ситуаціях;
- розвивати пам'ять, уяву, наочно-дійове мислення, здатність швидко й точно запам'ятовувати необхідну інформацію;
- у заняттях фізичною культурою і спортом розвивати емоційно-вольові якості: сміливість, рішучість, витримку, волю до перемоги.

Таким чином, аналізуючи підходи, можна зазначити, що задачі психологічної підготовки спрямовані на розвиток пізнавальної сфери особистості (мислення, уваги, пам'яті та вольових якостей, зокрема емоційно-вольової стійкості).

Метою нашого дослідження було вивчити стан особистості за шкалою самотності за методикою **Д. Рассела, Л. Пепло, М. Фергюстона** студентів III курсу в кількості 45 чол. та виявити взаємозв'язок показників основних форм особистості.

Організація дослідження. Дослідження рівня суб'єктивного рівня відчуття людини своєї самотності. Виявлення стану самотності може бути пов'язане з тривогою, соціальною

ізоляцією, депресією, сумом. Необхідно відрізнати самотність як стан примусової ізоляції і як бажання самотності та потрібності в ньому.

Результати дослідження та їх обговорення. Дані психологічних досліджень [4] вказують, що стан особистості, як психологічний фактор, представляє собою процес певної спрямованості і усвідомлення, які характеризуються умовами навколишнього середовища.

Аналіз науково-методичної літератури [2] показав, що в більшості робіт факторами, що визначають характер індивідуалізації навчання, є основні властивості нервової системи.

Як було встановлено І.П. Павловим [за Л.В. Волковим, 2002] сила, врівноваженість і рухливість є фундаментальними характеристиками нервових процесів.

Таблиця 1.

Дослідження рівня суб'єктивного відчуття людиною своєї самотності за даними юнаків та дівчат

Варіанти відповідей	Юнаки n = 20	Дівчата n = 3	Всього n = 23
Часто	12 – 3%	2 – 3,33%	14 – 3,04%
Іноді	65 – 16,25%	17 – 28,33%	82 – 17,82%
Рідко	100 – 25%	17 – 28,33%	117 – 25,43%
Ніколи	223 – 55,75%	24 – 40%	247 – 53,69%
Сума відповідей	400	60	460

Таблиця 2.

Варіанти відповідей анкетування студентів III курсу РДГУ

Варіанти відповідей	Юнаки n=15	Дівчата n=7	Всього n=22
Часто	14 – 4,6%	2- 1,4%	16- 3,6%
Іноді	46 – 15,3%	24- 17,1%	70- 15,9%
Рідко	77- 25,6%	32- 22,9%	109- 24,8%
Ніколи	163 – 54,3%	82- 58,5%	245- 55,7%
Сума відповідей	300	140	440

Таблиця 3.

Дослідження рівня суб'єктивного відчуття своєї самотності у студентів III курсу по групах

Ступень самотності	31 гр.			32 гр.		
	Юнаки	Дівчата	Всього /%	Юнаки	Дівчата	Всього /%
Висока от 40 до 60 балів	-	-	-	-	-	-
Середня от 20 до 40 балів	5	1	6/ 26,08%	3	-	3/13,64%
Низька от 0 до 20 балів	15	2	17/73,91%	12	7	19/86,36%

Таблиця 4.

Зведені дані дослідження стану особистості за шкалою самотності у студентів гр. 31,32

Показники групи	$Mx \pm SMx$	P
Гр. 31	$14,08 \pm 0,09$	<0,001
Гр. 32	$13,50 \pm 0,06$	

Для визначення взаємозв'язків різних компонентів психодіагностики ми використовували кореляційний аналіз. Для кореляційного аналізу використовується декілька коефіцієнтів кореляції. Найбільш простий з них для розрахунку – ранговий коефіцієнт кореляції Спірмена. Він використовується тоді, коли вимірювання відбуваються у шкалі порядку, як у нашому прикладі.

Методику розрахунку рангового коефіцієнта кореляції Спірмена ми наводимо в додатках, у тексті надаємо лише зведені відомості (табл. 5).

Таблиця 5.

Взаємозв'язок показників психодіагностики студентів експериментальних груп

Показники психодіагностики	Стан особистості-шкала самотності	
	Гр. 31	Гр.32
	ρ	ρ
Шкала нейротизма	0,430	0,681
Шкала екстра-інтроверсії	0,073	0,425
Шкала психотизма	0,835	0,426
Шкала відвертості	0,496	0,645

Можна зробити висновок про те, що значення $s=0,425$ (слабкий) ч $0,835$ (сильний) характеризує статистичний взаємозв'язок між показниками психодіагностики студентів експериментальних груп.

Результати дослідження.

Аналіз проведеного дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

1. По запропонованій методиці Д.Рассела, Л.Пепло, М.Фергюсона із 45 опитаних студентів 3 курсу висока ступінь самотності не спостерігається у жодного з них. 9-ом студентам належить середня ступінь самотності. Причому характерно те, що з 9-ти чол. 8 – юнаки. Низький рівень самотності спостерігається у 27 юнаків і 9-ти дівчат, тобто у 80% студентів.

2. Дослідницьким шляхом встановлено характерний зв'язок. Студенти, у яких високі показники по інтроверсії та нейротизму,

набрали кількість балів, визначаючи вищу за середню ступінь самотності: Гребіневич Ігор (28 балів), Зяблюк Роман (34 бала), Ярмольчук Сергій (39 балів), Мартинюк Роман (21 бал) тощо.

Література

1. Баевский Р.М. Прогнозирование состояния на грани нормы и патологии. – М.: Медицина, 1979. – 298 с.
2. Ерофеев А.К. Проблемы психодиагностики в системе высшего образования в условиях компьютеризации // Психолого-педагогические основы использования ЭВМ в вузовском обучении. – М.: МГУ, 1987. – С. 116-121.
3. Лабский В.М. Психофізична культура. – Харків, 1993. – 96 с.
4. Магльований А.В., Белсв В.М., Котова А.Б. Організм і особистість: діагностика та керування // Монографія. – Львів, 1998. – 250 с.
5. Натаров В.К., Немчин Т.А. Нервно-психическое напряжение и психопрофилактика состояний здоровья студентов // Психологический журнал. – 1988. – №3. – С. 87-92.
6. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2003. – 400 с.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ

Лянной Ю.О. Становлення, досягнення і перспективи розвитку Інституту фізичної культури СумДПУ ім. А.С.Макаренка.....	4
Бережна Л.І., Осіпова І.Л., Скачек А.І., Сидоренко О.Р. Аналіз стану фізичного виховання та спортивного вдосконалення студентів ВНЗ м. Суми та Сумської області.....	12
Бермудес Д.В., Лоза Т.О. Значимість музичної ритміки і хореографії в системі підготовки вчителів фізичної культури.....	18
Білоус Т.Л. Фізична культура як основа соціалізації студентської молоді.....	23
Брежицька І.В., Кузнєцова О.Т. Дослідження рівня суб'єктивного відчуття людиною своєї самотності. Стан особистості – шкала самотності (за методикою Д.Расела, Л.Пепло, М.Фергюстона).....	27
Венглярський Г.Б., Третяков П.В. Місце фізичного виховання у формуванні особистості студентів вищих навчальних закладів.....	31
Головченко О.І., Кудренко А.І. Роль інтересу до занять фізичною культурою у формуванні ціннісної структури особистості підлітків.....	36
Голота Ю.І., Карченкова М.В. Про стан та розвиток силових здібностей студентів факультету фізичного виховання.....	40
Голуб Л.В. Дослідження рівня фізичного здоров'я і розвитку учнів спеціалізованого навчального закладу з поглибленим вивченням предметів.....	45
Гончаренко К.О., Попов М.Д., Третяков П.В. Самостійна робота студентів неспеціалізованих факультетів фізичного виховання в умовах кредитно-модульної системи.....	50
Горбенко М.І., Костінська О.М. Шляхи підвищення ефективності уроків фізичної культури і особливості проведення їх в малокомплектній сільській школі.....	54
Деменков Д.В., Гончаренко В.І. Методика розвитку швидкісно-силових якостей учнів 6-х класів за допомогою рухливих ігор.....	58
Древаль А.С., Брікатий О.В. Формування професійної готовності майбутніх вчителів фізичної культури у вищих закладах освіти.....	64
Жук Г.О. Проблема загальної витривалості у контексті здорового способу життя старшокласників.....	69
Затилкін В.В. Рухливі ігри і забави в системі підготовки майбутніх вчителів фізичної культури.....	72
Затилкін К.В. Особливості державної політики зайнятості населення та їх працевлаштування.....	76
Іллюшина Н., Кібальник О.Я. Сучасні підходи до підвищення рухової активності підлітків.....	81
Карабут О.М., Лянной М.О. Формування готовності майбутніх вчителів фізичної культури до роботи з молодшими школярами.....	88
Качайло О.М., Лоза Т.О. Впровадження методики занять з акробатики з дітьми дошкільного віку в умовах дитячого садку.....	95
Кононенко Т.Г. Туристично-краєзнавча діяльність як педагогіка ризику.....	100